

Ainhoa Larrañaga

HUHEZIKO ETA LANKIKO KIDEA

Apatiaz

Elhuyar Hiztegiak apatia definitzeko orduan: axolagabekeria, arduragabekeria, laxokeria, zabarkeria hitzak erabiltzen ditu. Bizitzako edozein esparrutan, dela bikotea, dela lana, dela komunitatearekiko konpromisoa... ez da apatia baino jarrera edo aldarre okerragorik. Motibazioak edo barru-barrutik sortzen zaiGUN bulkadak aktibatu egiten gaitu, geure hori aurrera ateratzera bultzatzen gaitu, egoera zailenetatik irteten laguntzen digu, erresistentzia gaitasuna ematen digu.

Motibazioa lausotzeak berriz, apatian murgiltzen gaitu. Inguruarekiko interakzioak (lagunarteak, arduradunak, politikariak...) aktiba gaitzakeen moduan, era progresiboa, motelduz ere joan gaitezke, motibaziotik motibaziorik ez-era. Bere bidea egin nahi duen taldetik esaneko artaldera.

Lehenengo begiratuan pentsa daitekeenaren aurka, gizarte motibatua ez da antza interes publikokoa. Gurean badira apatiari aurre egin eta esnatu diren hamaika adibide. Eraikunde publikoen boterearen erabilera okerrak batzuei apatia eragiten die eta beste batzuk esnatu egiten ditu, aktibatu, mobilizatu.

Mobilizazio horren adibide garbia zen Kutzaren kontra agintariak burututako eraso desproporzionatuak, hiritarrak esnatu ditu oraingoan. Autoeraketaren suari haizea eman diote eta garra zabaldu egin da. Kukutza gizarte

JUDITH FERNANDEZ

zibilaren autoeraketa gaitasunaren adierazle bikaina izan da eta botere publikoak Kukutza desprestigiatzea bilatu du lehenengo eta indar erabilera desproporzionatuaren bidez, eraikina suntsitzea lortu du ondoren. Eraikina bota dute, baina espiritua, sena, inoiz baino biziago agertu da.

Nola liteke gizarte zibilaren protagonismo eta parte-hartzea ipar izan beharko lituzkeen gizarte proiektu batean, horren adierazle diren adibideak isilarazi eta desagerrarazi nahi izatea? Botereak gizarte erreakzioaren kontra gogor jotzeak ez du motibaziorik sortzen, amorrua edo apatia eragin ditzake; lehenengoa hobe bigarrena baino. Ordena publikoa ezartzea helburu duen botereak, desordena lortzen du modu honetan, eta hala hobe, horren aurrean isiltzen den gizarte apatian murgildu den seinale baita.

Zein interes dute politikariek apatia bultzatzeko? Lehenago ere, krisiak gogor jotako herrietan autoeraketak herritarrak politikarien aurretik jarri ditu. Agintariak ematen ez ziena, edo emateko gai ez zirena, herritarrak euren kabuz lortu zuten (Kukutza horren adibide garbia). Lau urtean behin ahalmen delegazioa egiten dugu hiritarrok. Herriak nahi duena emateko gai ez denak, gutxienez herriak lortu duena errespetatu beza. Ala, apatia beharrean amorruaren bila ari al gara? ■

«
Zein interes dute politikariek apatia bultzatzeko?(...)
Agintariak ematen ez ziena, herritarrek euren kabuz lortu zuten (Kukutza horren adibide garbia)
»

TXANDAN

Igor Estankona

Bertatik pasatu dira, Gorbeaitik bueltan, gazteen koadrilak eta mendigoizale zaharrak. Gazteentzat Anjelinesena da. Zaharren-tzat Rojoren taberna. Han ezagutu dut beti Anjelines: bi sartzen diren lekuan sartuz beste bi. Kaleko katuen irudia daukat, Burtzon txakurrarena, Hilari *porru* eta Txomin *gorri*rena, atsoak negarrez eta barreka, baba gorrien usaina, umeak ur baso bat eskatuz, gozokiak eta gailetak, EH Sukarra bozgorailuan, “zelan dabil ama, laztana?”, musularien keinuak eta Marijoserren ile apaindegiko bezeroak. Kafesnea zerbitzatzen zuten guztientzat Anjelinesenean, salda

Pasatu dira

beroa gabonetan, eta udan euliek *krak!* egiten zuten sabaiko argi urdineko tranpan. Makinan pantaila guztiak pasatu zituen Aitorrek, eta Aritzen aitek zortzi fitxak aho-ratu zituen behin igel-tokan...

Urri bigarrenarekin itxi zuten betiko, eta Anjelineseneko komunetik atera nintzelarik azkenekoz, era honetako munduko taberna bakarra iruditu zitzaidan beste behin. Mahaiak janariz beterik zeuden, limoiak helduta horma-kontran. Mirentxuk ez zidan kobratu nahi izan. Zelan ordaindu, ordea, bizi izan dugun guztia artearrok han? Pribilegiatuak, Anjelinesen taberna ezagutu dutenak. ■

